

Ordning netop derigennem i saadanne Tilfælde vise sig mere effektiv og endnu bedre end den Ordning, man kan opnaa ved en Maksimalpris for Detailhandelen.

Jeg har tilladt mig at anføre dette blandt andet, fordi den højtærede Indenrigsminister i sin Tale henviste til Saltnevnet som et Eksempel paa, at det var nødvendigt at gribe ind, fordi Erhvervenes Fællesudvalg, som havde været medvirkende i denne Sag, ikke havde kunnet løse Opgaven. Der var nemlig, allerede forinden Saltnevnet blev nedsat, dannet eller søgt dannet en Saltforening efter ganske samme Princip som Sodaforeningen, men for denne saavel som for den første gjaldt det, at man gik ud fra, at Medlemmer skulde kun de kunne blive, der havde været Importører før Krigen. Her rejste sig den Vanskelighed, at der var opstaaet Virksomheder under Krigen, som nu gjorde Fordring paa at være med. Det var vel dette, som den højtærede Indenrigsminister hentydede til, da han talte om Forbigaaelse af Andels- og Industriforretninger. Det er rigtigt, at de er forbigaaet, fordi det var Virksomheder, der var opstaaet under selve Krigen. Det førte da til, at Indenrigsministeren greb ind. Saltforeningen ophørte i denne Skikkelse, og der blev i dens Sted nedsat et Saltnevnt. Indenrigsministeren har i denne Sammenhæng nævnt Erhvervenes Fællesudvalg og fremhævet, at dette Fællesudvalg jo er under Opsigt af Repræsentanter for Staten, som deltager i Forhandlingerne for at varetage de almene Interesser. Saaledes maatte man, synes jeg, forstaa Indenrigsministerens Fremstilling. Men jeg vil sige, at det hele Forhold er ordnet efter Anmodning fra Erhvervene selv, idet vi androg Regeringen om at medvirke ved Dannelsen og godkende den hele Ordning, støtte den hele Ordning og deltage i Forhandlingerne ved Repræsentanter. Erhvervenes Fællesudvalg blev dannet for at søge at organisere Indførselen til Landet og begrænse den saaledes, at de vigtigste Varer gik forud for de mindre vigtige, saa at den begrænsede Tonnage f. Eks. fra England ikke blev brugt saa at sige til Modevarer, naar man tiltrængte vigtige Nødvendighedsartikler. Saa længe Indførselen fra England var i Gang, lykkedes det ogsaa at løse denne Opgave, og tilsvarende Opgaver har man taget op paa andre Fronter. Jeg tror, at de gode Resultater, der er opnaaet herigennem og ad saa mange andre Veje, viser, at jo mere man kan faa Erhvervene til selv at

medvirke under et passende Tilsyn og Kontrol fra Statens Side, des mere opnaas paa hele dette Omraade.

Naar den højtærede Minister modsagde mine Bemærkninger om Kornhandelen, maa jeg dog hævde, at ogsaa det, som er sket i Kornhandelen, fører Bevis for min Opfattelses Rigtighed. Det er jo, saaledes som jeg allerede tidligere har anført, at alt, hvad der hedder Kornhandel her i Landet som Erhverv, som Privatvirksomhed, er standset; der er kun en Kornhandel under Ledelse af Indenrigsministeriets Jurister og af Ministeren med en enkelt Kornhandler som ene sagkyndig. Jeg kunde saa udmærket godt forstaa den Anerkendelse, den højtærede Indenrigsminister har givet sine unge Jurister og Embedsmænd for flittigt og dygtigt Arbejde, og dette slutter jeg mig gerne til. Men det kan ikke hjælpe; man kan nu ikke trods al Anerkendelse og Ros ad denne Vej erstatte faglig Indsigt, saaledes som den daglig virker ad tusind Kanaler. Naar jeg fremhævede, at Resultatet var dette, at da det kritiske Tidspunkt kom, havde vi rigeligt med Foderkager, men intet eller lidet Korn, tror jeg, at dette er historisk korrekt. Nu henviste Indenrigsministeren ganske vist til, at vi senere fik en hel Mængde Majs, og Ministeren fremhævede udtrykkelig, at Staten havde indført 10 Gange saa meget som Spritfabrikkerne. Ja, dette er jo ikke saa underligt; det samlede Forbrug her i Landet er jo ikke 10, men mange, mange Gange større end Spritfabrikkernes. Men det, som er det karakteristiske, og det, man maa lade staa, er, at da de vanskelige Tider kom, havde Spritfabrikkerne, som af særlige Grunde var de eneste, der foruden Bryggerierne havde Ret til at indføre, rigeligt og fuldt op af Majs. Men Staten havde intet, og det gav sig Udslag i Paabudet til Spritfabrikkerne om at udlevere Majs til Staten for at stoppe et Hul, som det naturligvis ikke kunde stoppe, men kun kunde hjælpe til at udfylde. Naar man vil være retfærdig, vil man altsaa, hvad der end vil kunne siges til Gunst for, at Staten har overtaget Kornhandelen — og Motiverne dertil vil man maaske søge paa andre Omraader —, ikke kunne gøre gældende, at denne Overtagelse har befordret Landets Forsyning med Korn.

Det er fra socialistisk Side under denne Forhandling stærkt hævdet, at al denne fortræffelige Statssocialisme vil fortsættes efter Krigen. Jeg tror ikke, at vore egne Erfaringer bekræfter, at dette vil blive Tilfældet, men det er i hvert Fald ganske givet,